

„Opperbird” biwenne troch Jan Brouwer

Opperbird
foar 1927

As fuortsetting fan in earder bix-
gongen rige artikels oer âlde pleats-
nammen yn Grou ha ik in útstapke
makke nie it Höfblân en fierder nei
it „Feechlân”. Ik hie inkelde nam-
men yn'e holle, Opperbird. Tjesma-
wier. Engeburen.

It wie in m aije heldere dei hwer-
troch it mooglik wie, foaral yn dit
stikje Fryslân, it eachweid fier to bi-

libjen. It waeide wol hwat hurd,
mar ik ha, doe't ik by „de Tútze”
op de hege brêge stic dy't dêr oer
de Wergeasterfeart leit. geniete fan
de romte om my hinne. fan de fie-
re kimmen dert' de doarpen mei har-
stompe of ek wol sterke tuorren to-
finen wiene: Grou, Idaerd, Roard-
huzum, Eagum, Wergea, Warten,
Earnewâld.

Opperbird nei 1923

Hjir yn dizze romme fjilden leinen myn bernejerren. It is to bigripen dat ik op dy brêge efkes oan it mimerjen slein bin. Hwat is der yn 50-60 jier folle foroare. Dêr stie ik nou op in brêge, op in plak, dêr't ik, doe't ik yn Ljouwert nei de lânboeskooalle gyng, troch de Tútzebiwenners mei in skou oerhelle waerd. Wy rounen dan fan út it ~~Feechtlân~~ troch it lân, op klompen nei Idaerd, hwer't by in omke en muoike de skuon stiene en stapten by it stasjon Idaerd-Roardhuzum op de trein.

Ik hearde de trein en seach him troch fleanen nei Ljouwert, en wylst ik dêr nei stie to sjen moast ik dêr op dy brêge meitsje dat ik oan kant kaem, mei lûd gebear, sûze my in frachtauto foarby.

Sels hjir gjin tiid om nei 't forline werom te sjen, tocht ik, sels hjir stiet men as men oan it juster tinkt, it hjoed yn'e wei.

En dochs koe ik my net losmeitsje fan it forline, it is foar de biwenners fan de Lege Midden wis fan bilang, dat it ûntsluten is, it soe net mear passe yn dizze tiid, fan arbeidskrapte op de boerepleatsen, trije kerter of langer yn in skou to sitten, of troch de lânnen rinnende yn'e buorren to kommen en dochs

Hjir is folle forbettere, mar dochs ek forlern gien.

Hwat it hjir sa moai makke yn myn bernetiid wiene de wettermolens. Hast by eltse pleats wie in mole, foar it greateste part spinnekopmodellen.

Op in dei as dizze, mei sa'n westewyn, wiene se allegearre los. Ik seach se draeijen mei swichten, as it to hurd waeide faeks foar de houten, mar alles libbe op sa'n winige winterdei. It wie dochs moai, tocht ik. Nou gjin mole mear te sjen, hjir en der in gemaal en ek noch mar rare dingen.

Ik ha noch efkes nei it plak sjoen hwer't alear de reapanne spinnekopmole fan heit syn pleats stie, dêr stie nou in stiif, stiennen gemaal. Ik haw my los makke fan myn praksesasjes, ik woe nei Opperbird; in pleats yn it Höflân, dêr buorket nou Jan Brouwer. Ek hjir wie it oars, yn myn tiid wie it in pleats mei in op-

keamer en molkenkelder dier únder, nou is it in stjelp.

Sa kaem ik by Jan Brouwer. Ik foun de boer yn'e skorre, drok dwaende mei it útmjuksjen tan de bolleboksen. Doe't ik in skoftke nei him praten hie tocht ik, lokkich, dat ek de lege midden ûntsluten is, dat de peteroaljelampe bilies jown hat tsjin it elektrysk. Myn bernetiid wie foarby. Net mimerje, mar dwaen. Ik stie hjir wer mei in boer to praten dy't allinne de soarch hie foar in 50 stiks fé, hjir waerd arbeide. Nije wike mear.

d H.

„Hjir wurdt arbeide”, ha ik yn it foarige artikel sein. Mar net tsjinsteande dat hie de hear Brouwer dochs wol efkes tiid om oer de pleats to praten. „As jo efkes tiid hawwe, ik bin sa klear, dan is it kofjetiid en dan kinne wy wol efkes prate”. Nou wy rekken al gau oan'e praet oer „Opperbird” en de famylie fan Brouwer dy't der wenne hie.

Dat is, ús sels meiteld, trije geslachten. Pake is hjir kommen, mar ik wit net krekt hoenear, dan soene Jo by ús mem wêze moatte”. Op myn freegjen hoe't it nou op Opperbird wie fortelde Brouwer: „De pleats is 27 ha great, op ien stik nei leit it lân allegearre by hûs en wy hawwe in 28 melke kij”.

Doe't ik sei „nou dan witte jo ek wol hwat jo dwaen moatte”, andere Brouwer: „Och ja, it is wol bannich, mar as ik soun bin giet it krekt. Der binne wol ris dingen dy't oergeane. Ik bin om mar hwat to neammen leafhawwer fan hynders, hie twa fokmerjes en kaem op keuringen. Nou slagget it net mei it foal wurden fan de merjes, mar ik ha foar keuringen mei alles hwat der oan foarôf giet perfoarst gjin tiid mear.

Och oars giet it wol. Melke mei de masine, mechanysk de groppe leegje. Ungetiid, ynkûlje, dongje, dat is wark foar it leanbidriuw. Allinne it meanen wol ik sels dwaen, dat is to

moai om út hadden to jaen. Op de masine, twa hynders der foar, kinne jo it moaijer bitinke?" Sa libbet dêr de hear Jan Brouwer mei syn vrou Jeltje de Jong en harren trije famkes lokkich yn it Höflân op Opperbird.

Ik ha foar eardere biwenners yn de floreen-kohieren sjoen.

Opperbird komt yn de floreenkohieren fan Grou foar ûnder nû. 37. It is in ien stimdragende pleats. Eardere eigeners en brûkers hawwe west:

1640 Jetze Piers erven en Jan Tjallings.

1698 Harm Haans Bakker tot Snits,

1708 Ate Anes tot Ferwerd eigener, Douwe Hendriks brûker.

1718 Ane Anes tot Snits eigener, Douwe Hendriks brûker.

1728 Ate Anes erven eigener, Cornelis Yskes brûker.

1738 As yn 1728.

1748 De Hear A. C. van Scheltinga eigener, Gerrit Beerns brûker.

1758 De hear Van Scheltinga eigener fan hûs en lân, boargemaster J. Bourbon eigener fan it hoarnleger en fan 1 stim. Gerrit Beerns brûker.

1768 A. C. van Scheltinga eigener sùnder stimrjocht. Boargemaster J. Bourbon eigener fan hoarnleger mei

stim. Gerrit Beerns brûker.

1778 Selde eigener en brûker.

1788 Selde eigener en brûker.

1798 Old Grytman v. Scheltinga eigener, Roelof Roeloofs brûker.

1818 J. W. v. Scheltinga, Widd. J. C. Bergsma eigener, Roel v. d. Berg brûker.

1828—1838 Willem R. v. d. Wal eigener en brûker.

1848 Klaas Fritzes de Vries eigener, Sybolt Eeltjes Huisman brûker.

1858 Selde eigener en brûker. Opperbird wie in ien stimdragende pleats en hie 57 pounsmiet floreenplichtich lân.

Hwa't der letter wenne hawwe en eigener wiene wit ik net krekt wer to jaen. Neffens mefrou N. Brouwer-Beeksma hawwe der earder wenne Easge v. d. Meer, Tette Boonstra en ek Douwe Bakker. De pleats is nou eigen aan de Ned. Herf. tsjerke to Grou.

Yn 1902 binne hierders wurden Jan Reinders Beeksma en Trijntje de Jong.

1918 Thomas Brouwer en Nieske Beeksma.

1956 Jan Brouwer en Jeltje de Jong. Sa wernet der nou in pakesizzer fan Jan Reinders út it tredde staech.

d H